

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia. —

W ces. król. wojsku zaszczytne następujące odmiiany: Emanuel hr. Mensdorff-Pouilly, feldmarszałek-lejtnant i wice-gubernator twierdzy moguńskiej, został jenerałem dowodzącym w ziemi siedmiogrodzkiej, a Gustaw książę na Hohenlohe-Langenburg, feldmarszałek-lejtnant i dywizjoner, mianowany jest wice-gubernatorem twierdzy Moguncyi. Jakób de Luxem, feldmarszałek-lejtnant i dywizjoner upoważniony jest dowodzić tymczasowie w ziemi siedmiogrodzkiej. Waclaw baron Watlet, feldmarszałek-lejtnant i dywizjoner, mianowany jest komendantem twierdzy w Josephstadt. Posunięni zostali na feldmar. lejtnatów jenerałowie-majorowie: Józef Tazza de Feldbruck, Maksymilian Reisinger, Krystyan hr. Kfinski, Józef de Odelga, Karol baron Gudenu, na swojej posiadzie przy Jego C. Mci. Arcyksięciu Karolu, Barłłomiój hr. Alberti de Poya, Alfred książę na Windisch-Grätz, Józef de Lort i Emanuel baron Bretfeld na Crouenburg. Jenerałami-majorami zostali pułkownicy: Wincenty hr. Esterhazy de Galantha, z pułku huzarów nr. 8 książęcia sasko-koburgskiego i gothajskiego; Karol baron Cerrini de Monte Varchi, z korpusu inżynierów, na swojej posiadzie przy arcyksięciu Karolu; Jérzy Haas de Marteny, z pułku piechoty hr. Leiningen nr. 31; Maksymilian Ungerhoffer, z 1 batalijonu granicznego pułku piechoty nr. 11; Wilhelm Fryderyk Mertz, z pułku piechoty księcia Wellingtona nr. 42; Karol hr. Auersperg, z pułku dragonów króla bawarskiego nr. 2; Karol Stecher de Sebanitz, z pułku piechoty barona Trapp nr. 25; Antoni Campana de Splungenberg ze sztabu jenerałnego kwatér mistrzostwa, dyrektor militarne-geograficznego instytutu w Medyrolanie, na swoim stanowisku, i Jakób Derra, z pułku huzarów nr. 1. Pułkownikiem został podpułkownik Kamil Vacani, z korpusu inżynierów, w korpusie. Podpułkownikiem major Albert Baar de Eysseneck, z korpusu inżynierów w korpusie, i t. d. i t, d.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

— Z Petersburga. —

5. (17.) lutego. Członek głównego szkół rządu rzecz. radzca stanu książę Szirinski-Sziehmatow otrzymuje uwolnienie od obowiązków prezesa komitetu cenzury zagranicznej i ma zarządzać departamentem oświecenia, z zachowaniem dawniej udzielonej mu pensyi, 4000 r. przy pensyi przeznaczonej etatem dla dyrektora tegoż departamentu.

8. lutego. Senator radzca tajny książę Lubomirski, na własną prózbę, z powodu słabości zdrowia, otrzymuje uwolnienie od służby.

10. lutego. Z liczby wybranych przez szlachtę kandydatów, prezydentem izby cywilnej wołyńskiej mianowany zostaje były członek komisji edukacyjnej wołyńskiej Romuald Stecki.

11. lutego. Bibliotekarz cesarskiej publicznej biblioteki radzca stanu Krasowski mianowany prezydentem komitetu cenzury zagranicznej, z zachowaniem pobieranych za dawne zasługi 2700 r. prócz pensyi etatem przeznaczonej.

18. lutego. »Przychylając się do prózby ministra oświecenia narodowego, jenerała piechoty księcia Lieven, n. p. najlaskawiej uwalnia go, z powodu słabości zdrowia, od zarządu tém ministerstwem, zostawując członkiem rady państwa.«

21. lutego. »Z powodu uwolnienia jenerała piechoty księcia Lieven od zarządu ministerstwem oświecenia narodowego, rozkazano radzcy tajnemu Uworow, z urzędu towarzysza ministra, wejść w prawa i obowiązki ministra oświecenia narodowego.«

20. lut. (z 1. dep. rząd. sen.) Z ogłoszeniem zatwierdzonego przez naj. cesarza herbu, nadanego prowincyi ormiańskiej. Herb ten jest następnym: w polu niebieskiem śnieżny wierzchołek góry Ararat, wśród srebrzystych obłoków; na nim stoi arka Noego, całkiem złota; w dolnej części tarcza rozdziela się na dwie połowy, z których na prawej, w czerwonym polu, starożytna korona królów ormiańskich, złota, ze srebrną gwiazdą, sadzona perłami; podszewka i zawiązka niebieskie; na lewej, cerkiew cz-

miadzyńska, całkiem srebrna, kopuły i krzyże złote. W górnym przedziale herbu, w złotym polu, orzeł rossyjski, obejmujący i trzymający tarcze i oba dolne przedziały tarczy ogólniej. Nad herbem korona cesarska.

D. 12. b. m. umarł w tutejszej stolicy powszechnie żalowany członek rady wojennej. jenerał piechoty, kawaler wielu orderów, hr. Dymitr syn Dymitra Kuruta.

— Z Odessy d. 18. marca. —

Eskadra kntr-admirała Kumany (o której odplynieniu z Odessy na Bosfor jużesmy donieśli), składa się z następujących okrętów: Cesarzowa Maryja, okręt admirałski 84rodziałowy, pod dowództwem kapitana 1szej klasy Papachristo; Permen 74rodziałowy, pod dowództwem kapitana 1szej klasy Antipa; Adryanopel 84rodziałowy, pod dowództwem kapitana 1szej klasy Kastinicza; Tenedos fregata 60ciodziałowa, pod dowództwem kapitana 2giej klasy Tugarinowa, i statek przewozowy Langeron, pod dowództwem kapitana-porucznika Pulakas.

Zjednoczone Stany Ameryki północnej.

Odebrane w Havre przez statek pocztowy północno-amerykański wiadomości z Nowego Yorku dochodzą do d. 6. marca. Prezydent unii, jenerał Jackson, który znowu został na swoim wysokim urzędzie, miał w d. 4. mowę przy rozpoczęciu swojego urzędu, i w tej rozwinął zasady swojego rządu. Główną zasadą jego czynności będzie i na dal równe przestrzeganie praw państw pojedynczych, jakoteż związku. Wyraził się obszernie o potrzebie połączenia ściślej węzła unii, jakoteż z drugiej strony wystawił prawdę, iż rząd centralny chybiłby celu i dobra unii, nawet zniszczyłby swoją własną władzę, gdyby sobie dozwalał mieszać się do interesów miejscowych, lub nastawał na niepodległość państw pojedynczych, i że zbytne skupienie władzy państwa w rękach władzy centralnej pociągnęłoby najsmutniejsze skutki. Jak się zdaje spory z Karoliną południową są załatwione od czasu, jak obydwie izby przyjęły poprawiony bil taryfy, który został w d. 1 marca przez prezydenta podpisany.

Hiszpanija.

Pierwszém rozporządzeniem naszego nowego prefekta policyi było oddalić wszystkich emigrantów ze stolicy, którzy nie mają tamże zamieszkania. Oficerów 33 gwardyi król., oddalonych na bezpośredni rozkaz króla ze służby, wygnano do Majorki. Były minister wojny, Zambrano będzie zapewnie jeneralnym kapi-

tanem Hawanny mianowany. Dotąd było zwyczajem, że synowie osiadłych w Hiszpanii cudzoziemców ulęgali naborowi rekrutów. Długo protestowali się francuzcy postowie przeciw temu zwyczajowi, który mocą królewskiego wyroku został teraz w tém odmieniony, iż tylko ci będą obowiązani służyć w wojsku i w milicyi, którzy są unarodowionymi. Nawet synowie cudzoziemców, zrodzeni w Hiszpanii, uwolnieni są od służby wojskowej, jeżeli nie chcą być unarodowionymi.

W d. 24. wieczorem, kiedy rozeszła się wiadomość w stolicy o zmianie ministeryjum, zaczęły krwawe utarczki na kilku ulicach Madrytu, mianowicie na ulicy Horsaliza del Cawel, i na placu S. Antoniego, między królewskimi ochotnikami i stronnikami królowej, zwanymi Christinos. Na placu poległo kilku, i kilku było ranionych. Załoga stanęła pod bronią i przywróciła spokojność.

Gazeta nadworna w numerach swoich z d. 23. marca zawiera król. wyrok z 14 artykułów, zawadziany przez ministra wojny la Cruz, nadający zbiegom politycznym, którzy powrócili i uzyskali amnestyją, a w d. 7. marca 1820 ukończyli służbę krajową lat 20, prawo do czterech piątych pensyi, a tym, którzy pod ów czas liczyli lat 15 służby, do trzech piątych.

Portugallija.

W d. 6. kwietnia odebrano w Londynie przez Rutra Seaflower wiadomości z Lizbony, dochodzące do d. 29. marca. Okręt ten płynąc koło Oporto nie mógł mieć związku z tém miastem dla złego powietrza. Don Carlos przybył w dniu odplynienia Seaflower do Lizbony; królewska Szalupa o stu rudlach przywiozła go do brzegu, a okręty wojenne angielskie i portugalskie na Tagu pozdrowiły ją wystrzałami. Admiral Sartorius stał ze swoją eskadrą jeszcze pod wyspami bajouńskiemi, i spory między nim a Dom Pedro nie były dotąd załatwione. Don Joao VI., fregata, sześć korwet, dwa brygi i dwa sropy z eskadry Dom Miguela, stały na Tagu gotowe do wypłynienia. Statek parny London Merchant wysadził na ląd pod Oporto kilka sztuk bydła na rzeź.

Dz. *Globe* utrzymuje, że margr. Palmella wezwany jest przez Dom Pedra powrócić do Oporto i wnieść znowu w służbę.

Podług dz. *Standard*, szanccie oblegających codziennie bardziej ścisają Oporto, tak dalece, iż spodziewają się blizkiego upadku tego miasta. Ci, którzy niedawno powrócili z Oporto, zapewniają, że gdyby migueliści w d. 4. silniej byli uderzyli, byłiby miasto zajęli.

Dz. *Sun* donosi, że agentom Tom Miguela w Londynie udało się w ostatnim czasie zarwać pożyczkę przeszło na 100000 fs., i że takowe przesłano do Portugalii.

Wielka Brytania i Irlandya.

W doniesieniu giełdowym dzień. *Sun* z d. 5. kwietnia czytamy: »Dzisiaj rano panuje wzburzenie w City w skutek wiadomości z Portsmouth, które cokolwiek brzmią duchem wojny.

Raporta o dochodach roku kończącego się z d. 5. kwietnia wykazują pomnożenie 230,389 f. szt. Ubytek w ostatnim kwartale wynosił 92,420 f. szt., przybytek z cła i akcyzy czynił blisko pół miliona.

W izbie niższej odczytano kilka prózb. Gdy w skutek wniosku jeneralnego adwokata dozwolono wydziałowi odbywać posiedzenia swoje podczas odroczenia parlamentu, odłożyła izba niższa posiedzenia swoje do d. 15. b. m.

Na posiedzeniu izby wyższej z d. 1. kwietnia, na którym z porządku dziennego wniesiono prawiony przez izbę niższą irlandzki zmuszający bil, sam Grey przyznał na zarzuty lordów torysów, że bil przez uczynione poprawki stał się bezskutecznym; teraz idzie o to, czyli należy w niektórych częściach niedokładny bil przjąć, lub przełożeniem nowych odmian dać powód do zwłoki. Do mocnych rozpraw był przyczyną dodatek: »Żaden obwód nie ma być poddany pod ustawę wojskową, jedynie dla tego, że tam nie zapłacono dziesięciny«; uznano go za prawdziwą nagrodę za niezaplacenie dziesięcin; hr. Roden i inni czynili uwagę, iż prowadzi do zrabowania kościoła. Opozycja chciała z początku tę klauzulę odłożyć na 24 god.; lecz, że się to nie stało, przeto przełożył hr. Harrowby, aby po słowie: »dziesięciny« dodać słowo: »renty lub taxy« w celu odjęcia przypisom żądla. Lord Melbourne rzekł, iż przez to tyłkoby tak znieuawidzono renty i taxy, jak znieuawidzone są już dziesięciny. Przyszło do głosowania; dodatek hr. Harrowby upadł 45 głosami przeciw 35. I inne klauzule zostały przyjęte nawet bez głosowania. W d. 2. kwietnia odczytano po krótkich rozprawach powtórnie bil do porównania ustaw sędziów przysięgłych irlandzkich z sędziami angielskimi.

W d. 2. t. m. w izbie niższej oznajmiono mowcy przez poselstwo izby wyższej, że ich wyśokości zgodzili się na poprawki izby niższej do bilu względem utłumienia zaburzeń w Irlandyi. *Times* utrzymuje, że książę Orleański, który od kilku miesięcy zamysłał udać się do Londynu, niebawem tamże przybędzie. Podróż ta nie ma żadnego politycznego celu.

Okręt 3-pokładowy »Edward« z 200 majtkami, działami, amunicją okrętową różnego rodzaju i znaczną sumą wgotowych pieniądzech, wszystko przeznaczone dla eskadry Dom Pedra, odplynął z Dynów do zatoki Vigo. Zamiarem jest portugalskich agentów w przesłaniu tych ludzi morskich zastąpić ludzi, którzy opuszczą flotę admirała Sartoriusa. Okręt »Merkur« odplynie podobnie z Dynów z 300 zbrojnymi francuzkimi żołnierzami do Oporto. List kapitana okrętu »London Merchant« donosi, iż okręt »Dowe« wziął ładunek prochu.

Francyja.

Król postanowieniem swoim uwalnia od służby wielu wojskowych, ponieważ nie złożyli przysięgi hołdu, między innymi księcia Guiche, wicehr. Saint Priest, barona Damas, hr. Mesnard, wicehr. Bertier, hr. Larochejaquelin.

W d. 1. kwietnia trudniła się izba parów ustawą o rachunkach z 1830. Przyczem wniesiono na nowo pytanie, dotyczące się pana Lafitte względem hajtyckiej pożyczki. P. Chabrol (1829 minister) mówił za ważnością odnowionej podówczas rękojmi, na mocy której kazał sobie p. Lafitte zapłacić ze skarbu 4 milijony. P. Boissy d'Anglas powstał przeciw temu. Izba oświadczyła się za pierwszem zdaniem, zastrzegłszy sobie rozpoznanie rachunków.

Na posiedzeniu izby deputowanych w d. 2. kwietnia odbywały się dalsze obrady względem budżetu ministerstwa wojny. W summie 23,423,000 fr. na sprzęty artyleryczne, komisya radziła oszczędzić 1,110,000 fr. Wniosek ten przyjęto znaczną większością krések. Następnie zajęła się izba wydatkiem 15,650,000 fr. na potrzeby inżynierskie. Komisya radziła oszczędzić 2,659,000 fr., między którymi jest 2,500,000 fr. na oszańcowanie stolicy. Marszałek minister wojny nie mógł utrzymać się ze swojemi żadaniami, chociaż je stopniowo zmniejszał, aż nakoniec zezwolono tylko na poczynione wydatki. Treść rozpraw daje się na dwa pytania zredukować. 1) Potrzebali do utwierdzenia Paryża szczególnej ustawy? Prawie wszystkie stronnictwa oświadczyły się w tej mierze za jednomyślnie. Delessert, jakoteż Odilon-Barrot, Debelleyme, jakoteż marszałek Clausel mniemali, iż tylko w skutek ustawy nastąpić może wywłaszczenie potrzebne do fortyfikacyi. Marszałek Soult, który z początku sprzeciwiał się temu, przyrzekł nakoniec, że niebawem przełożona będzie szczególna ustawa, niechby tylko izba tymczasem głosowała na wydatki, aby roboty nie były przerwane. I to zaprzeczano, tém bardziej, ile

że wielu wojskowych (Clausel, Rognat, Demarcey i t. d.) przyjęty systemat obrony uważali za błędny, i chcieli inny podsunąć. Marszałek Soult chce wzniesić oddzielne zamki; przeciwnicy jego przenoszą nad ten systemat linię szaińców z murem i rowami. Pojedyncze zamki, mówią, mało nieprzyjaciela wstrzymają, a wyłączają wszystkich mieszkańców od uczestnictwa w obronie, podczas gdy w linii szaińców wszyscy mieszkańcy mogą mieć udział w boju. Dalej zarzucają, że pojedynczych zamków może rząd nieprzyjazny wolności użyć przeciw samemu Paryżowi i zamienić je w tyle bastylki; dalej nieprzyjaciel wzięwszy Paryż może się w nich usadowić i korzystać z nich jako z zamków do zmuszenia stolicy. Na zarzut, iżby zamki mogły być przeciw wolności Francji użyte, odpowiedział p. Barthe, odwołując się do instytucji kraju i konstytucyjnego sposobu myślenia ministra. Część izby śmiała się. Soult przywiódł na poparcie swojego systematu obrony zdanie Napoleona jako znawcy; naprzeciw temu przytoczono Vaubana, i starano się okazać, że Napoleona zdanie o oddzielnych zamkach było tylko dla chwilowej obrony, ale nie dla ciągłej. Soult żądał na nową fortyfikacyją 2,500,000 fr. i przystał w końcu na 1,200,000 fr., komisya zaś chciała, aby zezwolić tylko na poczynione wydatki stosownie do zezwolonego kredytu, t. j. na 895,000 fr. Projekt ten prawie jednomyślnie przyjęto.

Na posiedzeniu izby deputowanych w d. 4. kwietnia zdał pułkownik Paixhans raport z rękopismami o pożyczce greckiej; konkluzya opiewa: Większość komisji wnosi na przyjęcie projektu, albowiem jest przekonana, iż w teraźniejszym położeniu interesów zagranicznych przymierze z nowym państwem greckim nie tylko jest korzystne, ale nawet potrzebne do ustalenia pokoju, jakoteż interesów i godności Francji. Prezydent uczynił uwagę, że czas do dyskusji będzie później oznaczony; zapisało się już 15 mowców. W d. 5. rozpoznawała izba deputowanych kilka dodatkowych artykułów do budżetu wydatków. Izba odrzuciła jeden po drugim różne projekta, mające na celu: 1) Zastosowanie ustaw o skupieniu pensyj do marszałków Francji; 2) zezwolenie ministrom tylko ich płacy jako ministrom; 3) zniesienie orderu Ś. Ludwika; 4) odebranie deputowanym, którzy są sługami kraju, płacy w ciągu posiedzeń. Za to przyjęto dodatek, przez który każde opróżnione mieszkanie w gmachach publicznych, tylko na mocy królewskiego postanowienia, może być dawane. Pozostało jeszcze izbie głosować na szczególny budżet. Na

żądanie kilku członków zamieniono w tym celu posiedzenie na tajemne.

W d. 6. trudniła się izba najprzód petycjami. Z początku było tylko 9 członków obecnych, tak, że gdy przed tą garstką deputowanych odczytano raporta, zawołał Charamaule z niechęcią, czyli komedyję gramy; największe rany zadaje sobie sama izba. Minister skarbu podał projekt do ustawy o zezwolenie 5 milionów na zapłacenie pierwszego terminu summy 25 milionów jako długu, który rząd przyznał Zjednoczonym Stanom Ameryki. — Szczególny budżet izby został na publicznym posiedzeniu rozpoznany i przyjęty. Podczas rugów względem całego budżetu było 186 galetek za przyjęciem, a 78 czarnych. Zaledwie dosyć było deputowanych, iżby mieć prawną liczbę głosów. Potem głosowała izba na pensyję dla wdów po panu Cuvier i młodszym Champollionie w sumie 6000 i 3000 fr., i zezwoliła na zakupienie biblioteki pierwszego, za 72500 fr. i rękopismów, rysunków i książek ostatniego za 50000 fr.

Jenerał Voirol udał się do Algieru, dla objęcia tamże tymczasowie rządu, do przybycia jenerała Guilleminot, któremu poruczono teraz naczelné dowództwo w Algierze.

Bryg Voltigeur i korweta Perle wypłynęły w d. 29. i 30. z. m. z tajemnymi zleceniami z Toulonu na Wschód. Uzbrajania dla wyprawy przeciw Konstantynie trwają ciągle w porcie toulonskim. Trzy w tym celu przeznaczone bateryj przybyły częścią do miasta, częścią w okolicę. Miasta Bone, z którego okręt liniowy Superbe do Toulonu zawiązał, długo już Arabowie nie nastawali, lecz zaboga francuzka ucierpiała wiele przez frebrę!

Marynarka francuzka spodziewa się ważnych nowości; rząd bowiem zamysła w takielaż okrętów wojennych zaprowadzić drót żelazny w miejscu lin.

Dzienniki paryzkie zajęte są wyłącznie pytaniem, wizbie deputowanych rozpoznawaniem o obwarowaniu stolicy, i różnica zdań względem tego przedmiotu nie mniejsza między utemni panuje, jak między członkami izby.

Wydział centralny do narodowej składki na korzyść pana Lafitte, składający się z panów Lafayette, Dupont de l' Eure, Clausel, Odillon Barrot, Mauguin i Béranger, wydał odezwę, oświadczając, iż właściwym celem tej składki jest, odkupić mieszkanie Lafitta, aby je onemu i jego rodzinie zapewnić.

Holandyja.

Nowo utworzony szwadron ułanów wyruszył dla wzmocnienia wojska na granicy, gdzie ogół-

nie udają się prawie codziennie nowi ludzie z różnych gatunków broni dla zastąpienia innych.

Belgijum.

Piszą nam (mówi *Courier Belge*) z Londynu, iż rząd angielski, z uwagi na małe widoki ukończenia pytania holendersko-belgijskiego, postanowił ograniczyć blokadę jedynie na samej formalności. Kilka okrętów wojennych krążyć będzie na przyszłość między Deal a Holandiją, lecz bez admirała. — Rozkaz, nakazujący blokadę i embargo, nie będą cofnione, albowiem nie byłoby przyzwolitą, iżby Anglija dawała poznać, iż się względem Holandyi wstecznie cofa. Atoli środek ten będzie w sposób wykonany, iż handel holenderski nie będzie więcej cierpiał i spodziewają się, iż bez nowój zgody, bez autentycznych kroków dyplomatycznych, rząd holenderski dozwoli rozpocząć się na nowo zerwanym na chwilę między Holandiją a Angliją związkom handlowym. Ta polityka, na którą się, jak twierdzą, zgodzono między pełnomocnikami w Londynie, ma za zamiar, aby kupcy nie uskarżali się na *status quo*, którego końca z uwagi nowój postawy holenderskiego gabinetu przewidzieć nie można.

Założone będą cztery obozy, aby pomieścić w nich część wojska. Wojsko rozłożone w tych obozach będzie wielkie wykonywało obroty, aby nieustannie było czynne. Obozy te założone będą w Rawelle (prowincyi limburskiej), zachodniej Kapelle (Flandryi zachodniej), zachodniej Wezel (prowincyi antwerpskiej i Watterloo) Brabancyi.

Gazety bruxelskie donoszą pod dniem 4. kwietnia: Izba reprezentantów przyjęła dzisiaj artykuły i ustawę względem budżetu wojny wobec 64 członków. Uważano, że oprócz pana Evain nie było nikogo z ministrów. Izba odroczyła posiedzenie swoje do dnia 22. kwietnia. Między publicznością rozchodzi się wieść o rozwiązaniu ministeryjum.

Na wczorajszym posiedzeniu izby reprezentantów przedłożył minister wojny poprawkę, aby budżet wojenny z 1833 przy ostatecznej uchwale wszystkich budżetów poddany był pod rozpoznanie i dołączony został do tój samej ustawy. Minister spraw wewnętrznych zaklina izbę wyrazić, czyli ministeryjum zgadza się z większością i kręśli stan onego, jako nie mogący się utrzymać. Minister sprawiedliwości dodał: Po tych obelgach, któremi dotknięte było ministeryjum, ma prawo żądać objaśnienia swojego postępowania. Potrzeba odwagi, aby tak długo zostać ministrem, a my czyniliśmy to tylko dla tego, że jesteśmy patrijotami. Pan Fleussu:

Zezwoliliśmy na pieniądze na sześć miesięcy; jeżeli wyrwiecie kraj do lipca ze smutnego położenia, damy więcej; jeżeli nie, ministrowie znajdą sposób poprowadzić nasze wojsko do zwycięstwa. — Wniosek ministra zostaje przez uprzednie pytanie 54 głosami przeciw 28 odrzucony.

Niemcy.

Z powodu deklaracyi mającego nastąpić zaślubienia księcia współregenta Fryderyka Augusta z księżniczką Maryją Bawarską, były w d. 8. kwietnia w Dreźnie królewskie pokoje.

Prusy.

— Z Berlina. —

Dnia 7. b. m. z rana o god. 1., zszedł z tego świata, mając wieku lat 58, jo. książę Antoni Radziwiłł, namiestnik królewski w Wielkiem Księstwie Poznańskiem, w skutek gorączki, do której zaraz apoplexyja nerwowa przystąpiła.

Najnowszy dziennik urzędowy król. pruskiego rządu w Akwisgranie zawięra co następuje: Król jmc mając wzgląd, że w siódmym i ósmym obwodzie korpusu cała rezerwa wojskowa artyleryi była zwolana, i dopiero niedawno została rozpuszczona, raczył najwyższym rozkazem gabinetowym z dnia 8. b. m. zalecić, aby ćwiczenia artyleryi obrony krajowej (*Landwehr*) na rok 1833 w obudwóch obwodach korpusów ograniczaly się jedynie na ćwiczeniach kompanij artyleryi gwardyi obrony krajowej i mających przybyć — — — — — tygodniowe ćwiczenia się ludziach attyleryi wojskowej, należących do kompanij artyleryi prowincyjnej obrony krajowej (rekruci do zaciągu 6-tygodniowego rezerwy wojskowej nie będą podług treści najwyższego rozkazu gabinetowego z dnia 6. z. m. na rok 1833 zwolani.) Powyższe przepisy podają się do wiadomości publicznej. W Akwisgranie dnia 1. kwietnia 1833. Rząd królewski. Oddział spraw wewnętrznych.

Posel turecki na dworze angielskim, jenerał brygady Mehmed Namik pasza, wyjechał ztąd dnia 10. b. m. do Petersburga.

Gazeta pruska stanu w najnowszym zbiorze ustaw zawięra patent względem zabezpieczenia praw autorów i nakładników przeciw przedrukowaniu w prowincyjach monarchii, należących do Związku niemieckiego.

Król jmc dał w dniu 13. kwietnia król. hiszpańskiemu nadzwyczajnemu posłowi i pełnomocnemu ministrowi na swoim dworze, panu Gutierrez de los Rios, posłuchanie wstępne.

Tegoż samego dnia dał król pożegnawcze posłuchanie nadzwyczajnemu posłowi i pełno-

mocnemu ministrowi Elektora Heskiego, panu Steuber, jakoteż mianowanemu w tym samym charakterze jego następcy p. Wilkens Hohenau posłuchanie wstępne.

Grecyja.

W gazetach francuzkich czytamy następujące wiadomości z Nauplii z dnia 1. marca: Grecyja podzielona jest na trzy główne części, jakoto: Morea, stały ląd grecki i wyspy. Gubernatorem pierwszego oddziału mianowany został Kaliopoulos Plapoutas, jeden z deputowanych posłanych do Bawaryi do powitania króla; gubernatorem drugiej części Coletti, a gubernatorem wysp Zaimi. Wybór ten, jak wiele innych, dowodzi, że przyjęty przez rejencyją system na tém zależy, aby namiętności utłumić, i sporom położyć koniec, które kraj rozdważyły. Kollokotroni i jego najgorliwsi stronnicy są usunięci, jakoteż inni, znani ze swoich republikańskich zdań.

Gazety bawarskie donoszą z Tryjestu z dnia 2. kwietnia: Statek pocztowy, przybyły tu w d. 31. marca, przywiózł listy z Nauplii z dnia 13, a z Patras z dnia 18. marca. Według ostatnich, przybyła do Patras w dniu 18tym 700 ludzi wojska bawarskiego, pod pułkownikiem Michel i osadziło miasto i zamek; część tychże miała się udać do Missolongi. Zawellas oddał Patras bez trudności i chciał wyruszyć do Nauplii dla złożenia hołdu królowi Ottonowi; brat jego już go był poprzędził. Przybycie wojsk bawarskich do Patras sprawiło największą radość; widać w tém powrócenie porządku i ożywienie handlu. Listy z Nauplii z dnia 13. marca donoszą o wydaniu różnych wyroków. Według pierwszego, wszyscy Grecy, prawny wiek mający, powinni następującą złożyć przysięgę: »Przysięgam przenajświętszój Trójcy i na ewangeliją Chrystusa, że będę wierny królowi Ottonowi i ustawom królestwa Grecyi.« Innym wyrokiem ustanowiona jest komisyja ze czterech członków, między którymi są Hanaris i Sachturis, dla spisania dokładnego wykazu okrętów wojennych i zapasów okrętowych, które za czasu hr. Capodistrias istniały, a drugi teraz istniejących. Według tych samych listów wzwano 4000 wojska regularnego do Nauplii, gdzie będą na nowo organizowani; innych 4000 milicyi narodowej, gdy zostaną uorganizowane, wyruszą na granicę, gdzie będą stać załogą. Według listów z Korfu, wyszedł rozkaz w prowincyjach greckich do porty należących, zakazujący pod surową karą emigracyją rodzin

greckich; tylko dorosłym mężczyznom wolno jest w interesach udawać się do krajów sąsiednich.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Nieurzędowe.)

Lwów. Na targu tygodniowym w poniedziałek, dnia 15. kwietnia r. b. było 178 wołów. Płacono za jednego wołu 75 do 90 zr. w. w.; z tych jeden mógł wydać mięsa 13 1/4 do 16, loju 1 3/4 do 2 1/2 kamieni.

Zaleszczyki d. 22. kwietnia. — Przed kilka tygodniami pokazali się byli tutaj kupcy i chcieli zakupić 60,000 korcy zboża; na Bukowinie wcale nic nie zakupili, lecz udali się w tańsze jeszcze strony, w cyrkuly czortkowski i tarnopolski. Nie wiadomo mi, czyli tam co zakupili. Powiadali, że część tego zboża miała być kukurudza, jakoż przekupnie chcieli ją kupować, lecz kupcy później oświadczyli, że zamiast kukurudzy chcieliby hreczkę kupować, z czego wnosić można, że zboże to nie na zasiełek poddanych besarabskich, lecz dla przechodzących przez Multany wojsk rossyjskich przeznaczone było. Jak tylko kupcy ci odjechali, wcale nikt się o kukurudzę nie pytał, i cena jej w okolicy naddniestrzańskiej jest 5 zr., w Czerniowcach 6 zr. w. w.; inne zboże bardzoj jesszo w cenie spadło: za korzec pszenicy płać 4 zr., za najpiękniejszą 4 1/4 zr.; za żyto 3 zr.; za jęczmień piękny na zasiew 3 1/4 zr.; za podlejszy 2 1/2 zr.; za hreczkę 3 zr.; za owies 1 2/3 zr. w. w., a nawet i po tych cenach nie masz kupców na większą ilość zboża.

Oziminy dobrze przeczimowały i na wiosnę pięknie się pokazały; lecz mocne wiatry i mrozy, które potem nastąpiły, wiele zaszkodziły, deszcz jednak w krótcie potem znów im posłużył, i jest nadzieja dobrego urodzaju. Deszcze te były i dla jarych zasiewów bardzo pomocne. Spław drzewa Dniestrem tego roku jeszcze się nie rozpoczął.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr polski: — Dziś, przy rześmém oświeceniu
Obraz, i *Precioza*, dramat liryczny w 4 akt.
Jutro: *Lokaj panem*, komedyja w 1 akcie, — i
Kłótnia przez zakład, opera krotochwilna
w 1 akcie.